

Nyhetsbrev Mars 2024

Många aktiviteter under mars

Den 22 mars var **det medlemsmöte och föreningsstämma** i Hofors med fokus på omställning av tunga transporter. Här finns en rapport från mötet som bl.a tog upp frågan om ökad samverkan för att få fram ladd-och tankställen längs stråken E 45 och E4.

<https://biodrivmitt.se/news/view/medlemsmote-i-hofors-22-mars-2024>

Regeringen fortsätter med **rundabordsmöten med transportföretag**. Ett av fyra teman har varit fossilfria och effektiva transporter. Vid dessa möten har branschen bidragit med inspel om fortsatt utveckling av godstransporterna för att öka näringslivets konkurrenskraft, samhällets robusthet och omställningen till fossilfrihet.

EU:s utsläppsmål för 2040 blir en av de viktigaste klimatpolitiska frågorna inom unionen de närmaste åren. På miljørådet den 25 mars diskuterade EU:s klimat- och miljöministrar kommissionens meddelande om klimatmål för 2040. De flesta medlemsstater välkomnade meddelandet och betonade behovet av ett ambitiöst mål som samtidigt säkrar en rättvis och konkurrenskraftig omställning. Kommissionen rekommenderar ett mål om att minska nettoutsläppen med 90% till 2040 jämfört med 1990. Ministrarna diskuterade hur EU ska arbeta mot klimatneutralitet 2050 och vilka förutsättningar som kan lägga grunden för ett ramverk efter 2030. De diskuterade också vilka sektorer som kan bidra mest till omställningen. Sverige analyserar fortsatt kommissionens rekommendation och har ännu inte tagit till ställning till en målnivå. <https://www.regeringen.se/artiklar/2024/03/debatt-om-eus-nya-klimatmal-for-2040-pa-miljoradet/> <https://www.nilssonproduktion.se/nej-eus-nya-2040-mal-kommer-inte-att-beslutas-av-parlamentet/>

Gävle kommun får EU-stöd på 6 Mkr för att skynda på omställningen inom transportsektorn

Genom Gävle klimatavtal ska kommunen nu tillsammans med näringslivet minska utsläppen från transporter. Projektet har beviljats sex miljoner kronor i EU-stöd för att stötta näringslivet att ställa om och effektivisera sina transporter. I Gävle kommun står transporter för 59 procent av våra utsläpp, om man räknar in arbetsmaskiner är siffran 68 procent. Det

innebär att transporterna är en av våra största klimatutmaningar på lokal nivå. Nu har Gävle kommun fått EU-stöd för att under ett tvåårigt projekt få fart på omställningen inom transportsektorn via Gävle klimatavtal. Det är genom den europeiska satsningen, Net Zero Cities, där 100 europeiska städer ska ta täten i omställningen till ett klimatneutralt samhälle som bidraget beviljat.<https://www.gavle.se/pressmeddelande/gavle-kommun-far-eu-stod-for-att-skynda-pa-omstallningen-inom-transportsektorn/>

Omställningsbarometern från Drivkraft Sverige

2023 blev ett rekordår med 26,6 % hållbara biodrivmedel på energibas jämfört med 26,4 % året innan. Andelen hållbara biodrivmedel kommer att minska kraftigt under 2024 som en följd av att reduktionspliktsnivån sänkts till 6 % för diesel och bensin från 30,5 % respektive 7,8 %. Reduktionsplikten kommer att ligga på denna nivå under perioden 2024–2026. Enligt Naturvårdsverket antas utsläppen från transportsektorn öka med ca 4–5 miljoner ton under 2024. Det ska ställas i relation till att transportsektorn totalt släppte ut 13,6 miljoner ton under 2022 eller att det totalt släpptes ut ca 45 miljoner ton i Sverige under 2022.<https://drivkraftsverige.se/app/uploads/2024/03/DS-2024-Omstallningsbarometer-nr1-mars-FINAL.pdf> <https://drivkraftsverige.se/nyheter/fortsatt-hog-andel-biodrivmedel-2023/>

Svag personbilsmarknad under årets första kvartal- elektrifieringstakten har planat ut

Antalet nyregistrerade personbilar minskade med 21 procent i mars jämfört med förra året. Det första kvartalet uppvisar en nedgång med 5,5 procent. Totalt registrerades 59 822 nya personbilar under första kvartalet, vilket är 18 procent lägre än snittet de senaste fem åren. Andelen elbilar för kvartalet uppgick till 31 procent vilket innebär att elektrifieringstakten har planat ut. Marknaden för personbilar hålls fortfarande i gång av företagen. Sju av tio personbilar registrerades på företagskunder under det första kvartalet. På samma sätt håller företagen igång elektrifieringstakten där tre av fyra elbilar registrerades på företag under kvartalet. Positivt i mars är att andelen elbilar på privatkunder ökade till 32 procent.https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2024/svag-personbilsmarknad-under-arets-forsta-kvartal

Klimatpolitiska rådets rekommendationer till regeringen- åtgärdspaket transporter

- Rekommendationen: Besluta om ett åtgärdspaket för att minska transportsektorns och arbetsmaskinernas utsläpp underinnevarande mandatperiod som innefattar såväl elektrifiering av fordonsflottan som ökad inblandning av fossilfria drivmedel och åtgärder för ett mer transporteffektivt samhälle.

Det är viktigare med styrmedel för att sänka utsläppen än att utreda klimatmålen på nytt. Bland annat den slutsatsen kommer Klimatpolitiska rådet fram i sin rapport om regeringens klimatpolitiska handlingsplan som släpptes idag. De menar att befintlig politik leder till kraftigt ökade utsläpp i närtid. Bland annat lyfts synen på styrmedel för transportsektorn upp som en nyckelfaktor där elektrifieringen och biodrivmedel är faktorerna för att nå målen

<https://www.klimatpolitiskaradet.se/pressrummet/regeringens-klimatpolitiska-handlingsplan-for-sverige-in-pa-en-onodigt-riskfylld-vag/>

Trafikverkets uppdrag som nationell samordnare för inrikes sjöfart och närsjöfart med fokus på sjöfartens klimatomställning förlängs

2045 är målet att sektorn ska nå i princip nollutsläpp. Samordnarens roll är att främja en snabb och effektiv omställning så att fartygsflottan kraftigt minskar sina utsläpp av växthusgaser. En ny uppgift för samordnaren blir att **etablera en samverkansplattform med relevanta offentliga aktörer, till exempel på lokal och regional nivå**, för att utveckla former för innovationsupphandlingar som kan påskynda sjöfartens omställning till fossilfrihet samt elektrifiering. Vidare ska Trafikverket fortsatt föra dialog med hamnar, rederier, transportköpare och andra berörda aktörer för att stötta arbetet med att etablera så kallade gröna sjöfartskorridorerna. Uppdraget består av ett antal deluppdrag och ska slutredovisas senast 30 juni 2027. <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/03/fortsatt-uppdrag-till-trafikverket-att-samordna-sjofartens-klimatomstallning/>

Renare luft i svenska städer har gynnat hälsan

Små partiklar i luften har minskat med hela 56 procent och grövre partiklar med 23 procent. Kvävedioxiderna har minskat med 33 procent. Förklaringen till den förbättrade luftkvaliteten kopplas till minskade utsläpp i både Sverige och övriga Europa. Renare luft påverkar även människors hälsa.– Vi uppskattar att nästan 3000 förtida dödsfall undvikits per år mellan åren 2000 och 2018 i de sex städer som modellerats i vår studie. Ännu fler dödsfall kan undvikas genom fortsatt arbete för ytterligare förbättra luftkvaliteten, säger Karl Kilbo Edlund, doktorand vid Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, i ett pressmeddelande. <https://www.forskning.se/2024/03/20/renare-luft-i-svenska-stader-ger-stora-halsovinster/>

Andelen kinesiska elbilar i EU ökar

Var femte elbil som såldes i Europa i fjol var tillverkad i Kina. I år ökar det till var fjärde. Det spanar tankesmedjan Transport & Environment och uppmanar EU att satsa mer. Amerikanska Tesla är störst bland Kinatillverkade elbilar i EU. Tvåa är kinesiska MG, tre rumänska Dacia och fyra tyska BMW. Andelen elbilar som är både kinesiska och Kinatillverkade i Europa kan bli 11 procent i år. Den andelen kommer att öka till 20 procent år 2027, spår T&E, samtidigt som andelen kinatillverkade stannar vid 25 procent (det vill säga att 80 procent av de 25 procenten kinatillverkade elbilarna är kinesiska år 2027) <https://etn.se/index.php/70950?via=n>

Överenskommelse i Östergötland-fossilfria drivmedel i upphandlingar

Länsstyrelsen Östergötland, Region Östergötland och ett flertal kommuner i länet har kommit överens om hur fossilfria drivmedel ska främjas i transportintensiva upphandlingar. I Östergötland har man länge sett möjligheterna med att koppla ihop arbetet med en hållbar regional utveckling och en mer biobaserad och cirkulär ekonomi med arbetet för en stärkt krisberedskap. Överenskommelsen underlättar näringslivets klimatinvesteringar och bidrar

till den resiliens som är nödvändig i ett beredskapsperspektiv. – Den här typen av gemensamma krav från offentlig sektor är viktiga för näringslivets omställning. De skapar en förutsägbarhet och främjar aktörers investeringsvilja inom fossilfria drivmedel, säger Martin Ahrne som är sakkunnig inom elektrifiering och biodrivmedel på BioDriv Öst.
<https://press.biodrivost.se/posts/pressreleases/ostergotland-vill-transportera-klimatsmart-fo>

Mer svenska biodrivmedel gynnar hela samhället

BioDriv Öst och f3 Innovationskluster för hållbara biodrivmedel har fördjupat sig i sambanden mellan ökad inhemsk biodrivmedelsproduktion och stärkt social, ekonomisk och nationell hållbarhet. Att öka biodrivmedelsproduktionen inom Sverige stimulerar sysselsättning och ekonomisk verksamhet längs hela värdekedjan, från råvara till användning, och både i stor och liten skala. Det ger förutsättningar för livskraftiga samhällen även utanför storstäderna. På regional nivå kan värdet av tillväxt till följd av ökade satsningar på biodrivmedel uppskattas till cirka 1 miljon kronor per GWh förnybart bränsle. Förnybara energitekniker har generellt potential att skapa fler jobb än de fossila alternativen. Som ett exempel beräknas varje producerad GWh biogas generera ett nytt arbetstillfälle.

<https://www.mynewsdesk.com/se/chalmers-industriteknik/pressreleases/mer-svenska-biodrivmedel-gynnar-hela-samhaellet-3309478>
<https://www.youtube.com/watch?v=uZxYL7Eil5E>

Faktablad- Styrmedel för minskade utsläpp av växthusgaser från den svenska fordonsflottan

Här beskrivs några nationella styrmedel inriktade mot att minska fordonens användning av fossila drivmedel och utsläpp av växthusgaser. <https://f3centre.se/sv/faktablad/styrmedel-for-minskade-utslapp-av-vaxthusgaser-fran-den-svenska-fordonsflottan/>

Klimatvänligt bränsle ratas i Värnamo– ”Vi kan inte ta den kostnaden själva”

Sedan ett drygt halvår tillbaka tankas vanlig diesel och inte det betydligt mer klimatvänliga bränslet HVO100 på kommunförrådet. Bytet har medfört kraftigt ökade utsläpp av koldioxid, men enligt teknik- och fritidsnämndens ordförande Gottlieb Granberg (M) i Värnamo är prisskillnaden för stor för att förvaltningen ska kunna ta kostnaden på egen hand.

https://www.vn.se/2024-03-23/klimatvanligt-bransle-ratas-vi-kan-inte-ta-den-kostnaden-sjalva/?utm_campaign=Mobilitetssvepet_240325&utm_medium=email&utm_source=Eloqua

Biogasfabriker i Dalarna- förstudie pågår

Förstudien pågår mellan 1 Januari och 30 September 2024 med Agneta Sundström, Klas Sundberg och Arne Fagerström som forskare/utredare. Första rapporten skrivs i juni. Det är alltså inte enbart producenter av biogas som sätts i fokus utan även aktörer som påverkas av processen och hur de kan bidra till att främja eller främjas av produktion. Syftet är att förstudien ska bidra med kunskap som gör att man kan gå vidare med ett mer långsiktigt projekt. Nu skapas kunskap om vilka förutsättningar/potentialer som finns i länet när det gäller substrattillgångar och hur regional samverkan kan bidra till att främja utvecklingen

(främjande aktörer, industri mm). För att öka kunskapen har utredarna även tagit del av de projekt som tidigare genomförts och läst dessa rapporter och nu har kartlagts alla 15 kommuner i Dalarnas län och de substratägare som finns inom Lantbruk. Genom att få en mer komplett bild av länets djurhållning har utredarna kunnat beräkna biogasproduktion baserat på de olika djurslagens gödsel. Dessa beräkningar har även granskats av nationell expertis. Utredarna har även arrangerat ett möte med olika intressenter i länet där även Gasum deltagit. Vid mötena diskuterades vilken industri som kan vara intresserade av att bidra med substrat eller har intresse som kund. I Gävleborg finns 5 biogasproducenter som snart byggt upp sina anläggningar i Gävleborgs län samt 2 som lämnat in ansökan om statligt stöd.

Fossilfritt samhällsviktigt flyg 2045-slutsatser från olika projekt 2018-2023

Energimyndigheten har summerat forskningsresultat från forsknings- och innovationsprojekt inom fossilfritt flyg 2018–2023 i en rapport. Mätningarna visade också att det bioinblandade jetbränslet ger lägre utsläpp av kolmonoxid och sotbildande föroreningar än fossilt bränsle, men att kväveoxidhalterna ökade något vid förbränning av biobränslet. Ännu så länge är det dock dyrt med biobränsle – projektet räknade med 1,9 gånger så stora kostnader för HEFA-bränsle jämfört med konventionellt jetbränsle. Det är dock oklart i vilken mån bioråvaran skulle räcka till för både produktion av biobränsle till flyget och till sjö- och vägtransporter samt alla andra användningsområden. Projektet konstaterar emellertid att det torde finnas tillräckligt med restprodukter från det svenska skogsbruket för att i vart fall kunna försörja flygsektorn med hållbart flygbränsle om den skulle ställa om, men att produktionskapaciteten för det saknas.

<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/samhallsviktigt-flyg-lyfter-med-fossilfritt-i-tanken/>

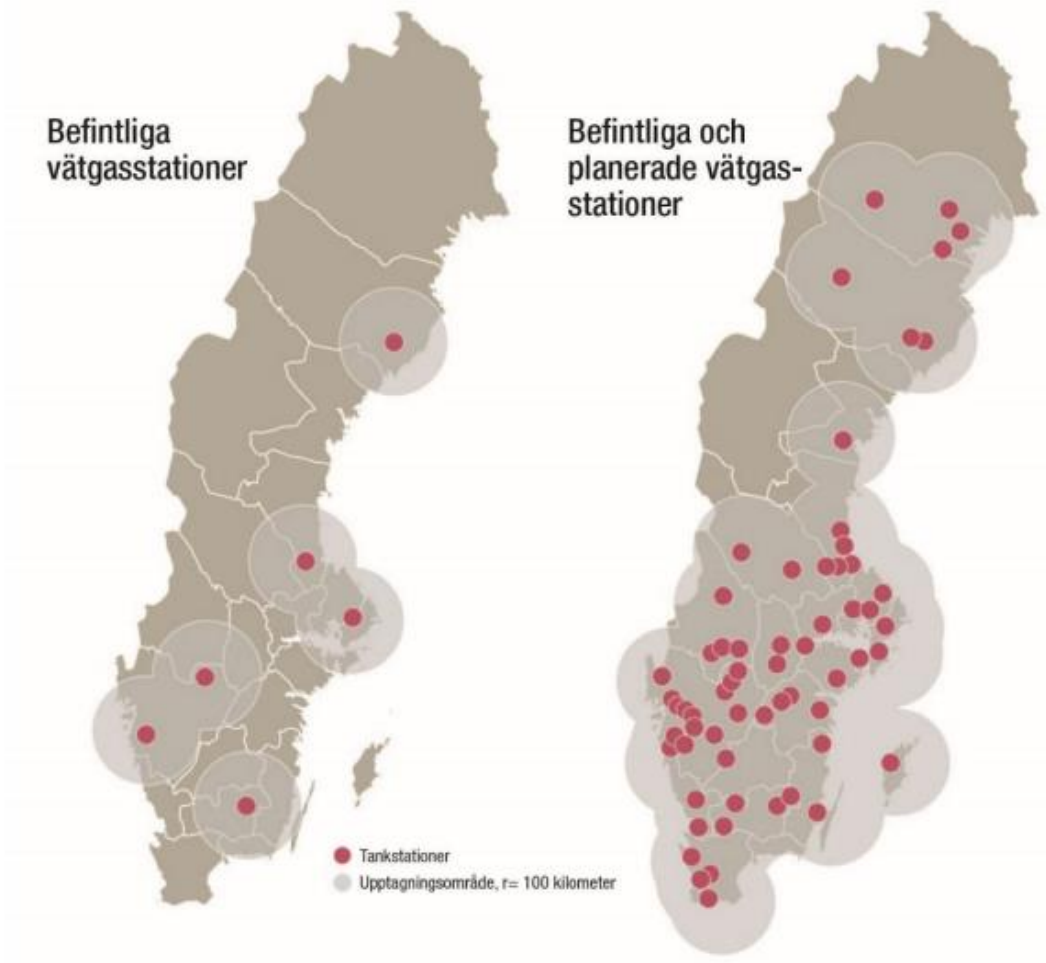
Tio nya forskningsprojekt ska bidra till ett fossilfritt flyg

Energimyndigheten har beviljat stöd till tio nya forskningsprojekt inom fossilfritt flyg. Projekten ska bland annat utveckla tekniker för vätgasflyg och drönare men även bidra till stärkt kompetensförsörjning, metoder för klimatoptimal flygning och till effektivare processer för framtagning av biobränsle. Företaget RenFuel får 7 Mkr för ett projekt som syftar till att öka utbytet av flygbränsle från Lignol® vid kontinuerlig hydrering. Detta kommer att hanteras genom tre strategier: betydelsen av ligninfraktionering, Lignol®-receptoptimering och hydreringsprocesser. Bränslet som produceras kommer att verifieras för sin lämplighet i flygturbiner och certifiering. <https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2024/tio-nya-forskningsprojekt-ska-bidra-till-ett-fossilfritt-flyg/>

Vätgas för vägtransporter

I januari 2024 finns sex driftsatta vätgastankstationer i Sverige. Stationerna är förlagda i Göteborg, Mariestad, Stockholm (Arlanda), Sandviken, Umeå samt Älgshult i Småland. Stationerna installerades under perioden 2015 – 2023 och under de närmaste åren väntas ytterligare ett 60-tal tankstationer som delfinansierats genom offentliga stödprogram i Sverige samt EU tas i drift. Flertalet av de planerade stationerna kommer att byggas för låg vätgaskapacitet, men möjlighet finns för en del av de små stationerna att öka kapaciteten när

efterfrågan kommer i kapp tillgången. Förutom ovan nämnda 60-tal stationer har ett flertal aktörer uttryckt intresse för att framöver bygga ytterligare stationer. Vad gäller om vätgasen ska produceras i anslutning till stationen ser det olika ut mellan stationerna. I vissa fall ska vätgasen produceras på annan plats och fraktas till stationen och i andra fall produceras vätgas i anslutning till stationen genom elektrolys.

Figur 4. Befintliga (vänster) och planerade (höger) vätgasstationer i Sverige. Data från augusti 2023 för befintliga och juni 2023 för planerade vätgastankstationer²⁹.

https://www.energimyndigheten.se/495df0/contentassets/24fbf4b9b9274babb05f232c66a2f537/rapport_vatgas-och-vatgasinfrastruktur.pdf

2030-sekretariatets analysbrev

Analysbrevet ger senaste nytt i klimatomställningen för transportsektorn i Sverige, EU och världen, samt en dagsaktuell analys av hur vi ligger till på väg mot 2030-målet.

<https://app2.editnews.com/page/read.ashx?issueid=556997&userid=91319908&readid=9A7237D845EC&umailid=2397426523>

Kalender

25 mars – 5 april- Klimatklivet har en ny utlysning för publika laddare

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/klimatomstallningen/klimatklivet/publik-laddning/utlysningar-for-stod-till-publik-laddning/>

15 april Sista dag för remiss Underlag nationella planen

<https://bransch.trafikverket.se/contentassets/0e8076fe60a6439082819c2a13c589b4/missiv-remiss-inriktningsunderlag-2026-2037.pdf>

16 april 12.00-16.00 e-Mobilty 2024 Stockholm Programmet tar sitt avstamp i Drivkraft Sveriges handlingsplan för ett ökat elektrifieringstempo inom tre prioriterade områden: Samhället, Elen och Fordonen. <https://ui.ungpd.com/Events/56f45cf2-821a-43b0-b427-403fc0201388>

17 april och 23 april klockan 13-16 arrangerar 2030-sekretariatet elektrifieringsworkshop

<https://www.2030sekretariatet.se/workshop-kommunernas-roll-for-utrullning-av-laddinfrastruktur/> <https://www.2030sekretariatet.se/workshop-elektrifiering-umea-23-april/>

25 april 9.00-12.00 Välkommen på Fossilfritt Sveriges seminarium den 25 april om behovet av en träffsäker och effektiv klimatpolitik. Höjda bränslepriser slår hårdare mot vissa grupper i samhället. Bör vi kompensera dem och i så fall hur? Skulle det öka folkets acceptans för den klimatpolitik som krävs för att vi inte ska riskera kraftiga böter till EU? <https://fossilfritt Sverige.se/event/seminarium-traffsaker-klimatpolitik/>

29 maj Sista dag att söka stöd för projekt som bidrar med ny kunskap och lösningar på energirelaterade utmaningar i framtidens hållbara transportsystem.

<https://www.energimyndigheten.se/utlysningar/samverkansbaserad-forskning-och-innovation-for-transportsystemets-energi--och-klimatomstallning/>